

และเข้าร่วมประชุมประมาณ 20.00 น. ในการเสวนาในครั้งนี้ได้ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที เป็นเวลาที่สมควรไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปไม่คึกเกินไป ถ้าหากใช้เวลามากเกินไป อาจทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความเบื่อหน่ายขึ้นมากก็ได้ เวลาครั้งนี้เป็นเวลาที่สมควรมากที่สุด

-การสื่อสาร

-การสื่อสารในการจัดเวทีเสวนาในครั้งนี้ เป็นการสื่อสารแบบสองทางเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้จัดและกลุ่มเป้าหมายและพระนิสิตที่เข้าร่วมเสวนาเป็นการสื่อสารในเชิงถาม-ตอบ ปูฉา วิเคราะห์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมาฟังอย่างได้แสดงความคิดเห็นบ้าง ถ้าหากผู้จัดพูดคนเดียวแล้วให้กลุ่มเป้าหมายมาฟังอย่างเดียวกลุ่มเป้าหมายต้องเบื่อแน่นอนและผู้จัดก็คงจะไม่รู้ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายว่ากลุ่มเป้าหมายคิดอย่างไรบ้างและมีความต้องการอะไรอย่างไรบ้าง

-เป็นการสื่อสารแบบเห็นหน้าเห็นตากัน ทุกคนในที่ประชุมมีการพูดคุยกันแบบเห็นหน้าเห็นตากันรู้ว่าใครร่างกายหน้าตาอย่างไรมีบุคลิกภาพอย่างไรและควรจะพูดคุยการแนะนําให้บ้างเพื่อให้ถูกจริตของผู้ฟัง

-เป็นการสื่อสารแบบใช้ภาษาแบบเดียวกัน ในการจัดเวทีเสวนาครั้งนี้ได้ใช้ภาษาเดียวกันคือใช้ภาษาคำเมืองเหมือนกัน เพื่อจะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้คิดว่าการเสวนาครั้งนี้เป็นการนัดกันมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไม่ใช่เป็นการประชุมอย่างเป็นทางการ เอาเป็นเอาตายกันไปข้างหนึ่ง เป็นการทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่ให้เกิดความเครียดและไม่กล้าที่จะพูดคุยกันชาวบ้านบางคนอาจจะพูดภาษาไทยไม่ค่อยแข็งแรงจึงทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นก็ได้

-กลุ่มเป้าหมาย

-เด็กที่มีความสนใจในด้านดนตรีพื้นบ้าน 11 คน

-ปราชญ์ชาวบ้านผู้ที่มีความรู้ในด้านดนตรีพื้นบ้านและสามารถสอนเด็กที่สนใจได้ 3 คน
ถ้าหากรวมผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีความรู้ในด้านนี้ด้วยก็ 4 คน

-ผู้ที่ให้การสนับสนุนและต้องการให้เกิดชมรมพื้นบ้านขึ้น 2 คน คือ อ.บ.ค. และประธานประชาคม ซึ่งทั้งสองท่านนี้ไม่มีความรู้ในด้านดนตรีพื้นบ้านเลย แต่มีความต้องการที่จะให้มีชมรมเกิดขึ้นในหมู่บ้าน อยากให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมขึ้นมา

-การเตรียมตัวผู้จัด

-ในการจัดเวทีเสวนาในครั้งนี้ผู้จัดได้ติดต่อประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายให้มาเข้าร่วมเสวนาในครั้งนี้ ผู้จัดได้เข้าไปพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดเวทีเสวนา

-การเตรียมปัญหาคำถามที่จะถามในการเสวนาในครั้งนี้ผู้จัดได้ตั้งคำถามกันภายในกลุ่มไว้หลายข้อที่เดียวแต่พอถึงเวลาเข้าจริง ๆ แล้วได้ถามแค่ไม่กี่ข้อส่วนมากจะเป็นการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเป็นส่วนใหญ่

-เตรียมสถานที่ผู้จัดภายในกลุ่ม 5 รูป ช่วยกันเตรียมสถานที่ที่วิหารวัดพันหลังเพื่อเป็นการสะดวกสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เพราะว่าวัดเป็นศูนย์รวมในการประชุมของชาวบ้านภายในหมู่บ้านอยู่แล้ว และผู้จัดภายในกลุ่มเป็นพระภายในวัดพันหลังอีกด้วยจึงเป็นการสะดวกกันทั้งสองฝ่าย

-การแบ่งหน้าที่ภายในกลุ่มในการจัดเวทีเสวนาครั้งนี้

พระประสิทธิ์ ธรรมชัย	เป็นผู้ดำเนินรายการ / ตั้งคำถามหลัก
พระภานุพงษ์ ยานะธรรม	เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย
พระมหาสุรชาติ นามเงิน	เป็นผู้สังเกตการณ์
พระอานนท์ แกน	เป็นผู้บันทึกการประชุม
พระจิริวุฒิ ไชยแก้ว	เป็นผู้ตั้งคำถามรอง

-เป้าหมายวัตถุประสงค์

-ในการจัดเวทีเสวนาครั้งนี้เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนเฒ่าคนแก่ ให้เด็กกับคนเฒ่าคนแก่ได้มีโอกาสได้ทำความรู้จักกันได้มากขึ้นได้มาพูดคุยกัน เพราะว่าปกติกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก็จะมีหน้าที่เป็นของตนเอง ต่างก็ทำหน้าที่ของตนเอง เด็กก็จะเรียนหนังสือ ส่วนคนเฒ่าคนแก่ก็มีหน้าที่แตกต่างกันไปอีก เมื่อได้จัดเวทีนี้ขึ้นก็ทำให้คนเฒ่าคนแก่ได้มีโอกาสออกมาแสดงความคิดเห็นให้รู้ว่าพวกคนเฒ่าคนแก่ก็ยังเป็นห่วงเป็นใยพวกเด็กที่อยู่ในหมู่บ้าน ว่าจะไปสนใจเรื่องยาเสพติด เรื่องที่มีโทษมากกว่าคุณเลยอยากให้เด็กภายในหมู่บ้านหันมาสนใจดนตรีพื้นบ้าน แต่เวทีนี้เสียอย่างหนึ่งคือว่าผู้จัดลืมถามความคิดเห็นและลืมให้เด็กแสดงความคิดเห็น จึงทำให้ไม่ได้รู้ความคิดเห็นของเด็กเป็นยังงี้บ้าง เด็กคิดยังไงและต้องการอะไรบ้าง

ก่อนจัดเวทีเสวนาวันที่ 20 ได้เข้าไปพบกับแกนนำเพื่อเชิญร่วมเวทีในครั้งนี้ ก็ได้ข้อมูลเพิ่มเติมบางอย่างคือได้ตั้งคำถามกับแกนนำซึ่งเป็นคำถามคล้ายกันคือในอดีตการเรียนดนตรีพื้นบ้านเรียนเพื่ออะไร เรียนอย่างไร ทำไมต้องเรียน คำตอบที่ได้รับก็คือในสมัยก่อน เด็กมีเวลาว่างเยอะไม่มีอะไรทำตอนช่วงค่ำจะไปนั่งฟังผู้ใหญ่เล่นดนตรีกันและก็นอยฟังและเรียนไปด้วยโดยการสังเกตและหัดคิดหัดตีตามผู้ใหญ่โดยการใช้ความจำได้บ้างไม่ได้บ้าง แต่ขณะเดียวกันเด็กสมัยนั้นจะมีความตั้งใจมาก การเรียนจึงอาศัยความจำเป็นหลัก ก่อนเข้าสู่เวทีเสวนาในวันที่ 20 ได้เข้าไปชวนปราชญ์ กลุ่มเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องก็ได้พูดคุยกันหลายท่านก็ได้รับข้อมูลส่วนหนึ่ง จากการ

ได้พูดคุยกับพ่อหลวง นิกร จิตมูลชัย ก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และได้ข้อมูลบางอย่าง พ่อหลวงนิกร บอกว่า

“ คีคำตุ้ เราคิดที่จะทำเหมือนกับแต่มันบมีไฟนำเขา (ละอ่อน) ถ้าตุ้มาน่าอย่างอื่จะเป็นการช่วยเขาบ่หื้อไปเข้าหายาเสพติดละก้อไปเล่นเกม ละอ่อนก็จะได้มาร่วมกันทำกิจกรรม เกษมีโครงการกีฬาด้านยาเสพติด กีบ่หันได้ผลกลับทำหื้อละอ่อนมั่วสุมกันนักขึ้น บมีคนน่าอย่างจริงจัง ดังนั้นโครงการนี้ก็จะช่วยอย่างเต็มคี่”

ต่อมาก็ได้เข้าไปหาพ่อน้อยสงวนคิวดวงดา ซึ่งเป็นคนหนึ่งที่น่าสนใจในเรื่องเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านในชุมชนบ้านพันหลัง พ่อน้อยสงวนพูดว่า

“ คีละคี่ผมจะได้ทำเรื่องของบเพื่อจะทำจูนนี้ขึ้นมา เมื่อตุ้มาอู้หยังอื่คีละเพราะมันบมีคนน่าอย่างแท้จริงถ้าตุ้มาน่าอย่างอื่ก็จะสนับสนุนเต็มคี่”

ต่อมาในการจัดเวทีเสวนาในตอนกลางคืนวันที่ 22 ต.ค. 47 ทีมวิจัยใช้คำถามเดิมคำตอบที่ได้รับไม่แตกต่างจากก่อนจัดเวทีเสวนา แต่จะเป็นลักษณะการ โยนคำถามซึ่งผู้ใหญบ้านถามต่อ ซึ่งคำถามเริ่มมีหลากหลายมากขึ้น ซึ่งคำถามที่ตามค่อนข้างจะหนักไปทางเรื่องของทุน อุปกรณ์ ซึ่งปราชญ์และแกนนำที่เข้าร่วมยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ชัดเจน คือยังไม่รู้ถึงคุณค่ามากนัก มีการโต้เถียงกันพอสมควร ก่อนที่จะได้รับการอธิบายจากอาจารย์อัครกุล แกนนำและปราชญ์เริ่มเข้าใจและเห็นคุณค่าของการถ่ายทอดดนตรีพื้นบ้านมากขึ้น ซึ่งคำถามของอาจารย์อัครกุล “ที่ว่าเราเป็นคนบ้านนี้ละอ่อนก็เป็นลูกหลานของเรา และเราก็มีความชำนาญอยู่แล้วทำไมเราจึงไม่ช่วยกันสอนละ ทำไมต้องจ้างคนข้างนอกมาสอนด้วย” นี่เองจึงเป็นการเปลี่ยนแนวคิดของปราชญ์และแกนนำชาวบ้านและเริ่มเห็นความสำคัญและทุกคนพร้อมที่จะสนับสนุนในด้านเครื่องเล่นดนตรีและช่วยสอนเด็ก นี่เป็นผลสำเร็จขั้นหนึ่งในการทำเวทีเสวนาดังกล่าว

หลังจากจัดเวทีเสวนา ในวันที่ 31 ตุลาคม 2547 ได้เปิดการประชุมระดับแกนนำปราชญ์ชาวบ้านกลุ่มเด็กและครูสอนดนตรีซึ่งทั้งหมดอยู่ในชุมชนสิ่งที่เปลี่ยนไปคือทุกคนพร้อมที่จะเสียสละเวลาในการให้ความรู้แก่เด็กและเด็กมีความกระตือรือร้นที่เรียน ซึ่งวันนั้นได้จัดเวลาการเรียนการสอนให้แก่เด็กในวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 09.00 น. – 12.00 น. ปัญหาที่พบคือ เด็กมีจำนวน 25 กว่าคน แต่เครื่องดนตรีไม่ครบตามจำนวนเด็กสิ่งที่วัดก็คือเด็กที่ไม่ได้เล่นอาจจะไม่สนใจหรือท้อใจดังนั้นจึงควรที่จะแก้ปัญหาให้เร็วที่สุด ว่าควรจะทำอย่างไร ผลสรุปก็คือให้เด็กเปลี่ยนกันได้เล่นเครื่องดนตรีที่แต่ละคนถนัดเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ดีที่สุดและกลุ่มเด็กก็เห็นด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวเหล่านี้ทำให้เรามีความต้องการที่จะทำงานเพื่อชุมชนดังกล่าวให้สำเร็จให้ได้ แต่เราก็ทำผิดพลาดไปหลายอย่างเพราะเป็นงานครั้งแรกที่ทำ เราจึงได้ปรึกษาอาจารย์อัครกุล อาจารย์ก็แนะนำว่าท่านควรใส่คุณค่าเข้าไป ทำให้ชาวบ้านเข้าใจถึงคุณค่าและเต็มใจที่จะทำอย่าง

เป็นรูปธรรม ซึ่งตอนท้ายนี้จะเป็นการนำคุณค่าเข้าไปใส่ให้กับปราชญ์ชาวบ้านและแนวร่วมที่พร้อมจะกระทำเพื่อชุมชนของตนเองในการที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป มาถึงตอนนี้พบว่าเราได้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้นเหมือนกับเราได้ดึงขนม้อออกเหลือเพียงหนึ่งเส้นเท่านั้นในตอนนี้อยู่เพียงแต่ที่ว่าเราจะใส่คุณค่าเข้าไปเหมือนอาจารย์อตุลย์ ได้พูดถึงต้นไม้แห่งคุณค่าที่อ้างจากอาจารย์กาญจนา ถ้าเรามองดอกผลไปเป็นเพียงรูปแบบ แต่คุณค่าอยู่ลึกคือรากของต้นไม้ที่เราจะต้องขุดลงลึกให้ถึงและเราจะรู้คุณค่าอย่างแท้จริงดังนั้นเราจึงต้องนึกถึงคุณลักษณะที่สำคัญของคนในพื้นที่บ้าน เพื่อมองหาคุณค่าที่แท้จริงและนำไปใส่ให้กับชาวบ้าน

ในปัจจุบันชุมชนและชมรมคนตรีพื้นบ้านสามารถบริหารจัดการด้วยตนเองโดยมีการจัดการและบริหารในการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนให้เด็กแต่งตั้งหน้ากลุ่มมีแกนนำภายในกลุ่มเด็กปราชญ์ช่วยสับเปลี่ยนกันให้ความรู้แก่เด็กและแกนนำชาวบ้านช่วยให้การสนับสนุนในทุกๆด้านที่เกี่ยวกับชุมชนและปัจจุบันก็สามารถได้ทุนสนับสนุนจากที่ต่างๆเช่นพระอาจารย์ประจาก สิริวัฒน์ โฉม 13,000 บาท ชมรมวัฒนธรรมตำบล อ.บ.ค. เป็นต้น

จากบทสัมภาษณ์ของเด็กรุ่นใหม่

เด็กชายพิระศิลป์ ใจโต อายุ 10 ปีเป็นเด็กรุ่นใหม่ที่เข้ามาสมัครเล่นดนตรีพื้นบ้านของชมรมคนตรีพื้นบ้านบ้านพันหลังซึ่งเด็กชายพิระศิลป์ เป็นเด็กต่างหมู่บ้านมีความสนใจเรื่องของคนตรีพื้นบ้านดังนั้นจึงให้พ่อและแม่พามาสมัครเรียนเด็กชายพิระศิลป์ พูดว่าที่มาเรียนเพราะชอบเล่นและอยากเล่นเป็นที่สำคัญอยากสืบทอด คนตรีพื้นบ้านถ้าเป็นไปได้อยากเล่นเครื่องดนตรีทุกชนิดและมีความตั้งใจว่าเมื่อเป็นแล้วจะช่วยถ่ายทอดสู่รุ่นต่อไป เด็กชายยังพูดไปว่าคนตรีพื้นบ้านมีเสียงไพเราะ ฟังแล้วเพลิดเพลินไม่เครียด พอไปเรียนหนังสือทำให้สมองปลอดโปร่ง

เด็กหญิงศุภรัตน์ อุษะ อายุ 12 ปี เป็นอีกคนหนึ่งที่มีความตั้งใจมาเข้าสมัครเรียนจากการแนะนำของเพื่อนที่เคยมาเรียนก่อนหน้านี้เธอเด็กหญิงศุภรัตน์ใฝ่ฝันว่าอยากจะเรียนคนตรีพื้นบ้านมานานแล้วแต่ไม่รู้จะไปเรียนที่ไหน พอรู้จากเพื่อนก็ได้เข้ามาสมัครทันที เครื่องดนตรีที่อยากเล่นคืออยากเล่นเป็นทุกชนิด เมื่อเล่นเป็นแล้วอยากจะถ่ายทอดสู่รุ่นน้องต่อไป และจะนำไปไปสมัครสอบเข้าโรงเรียนต่อไป ศุภรัตน์พูดต่อว่าหลังจากเข้ามาเรียนได้อาทิตย์หนึ่งรู้สึกว่าการคนตรีพื้นบ้านทำให้จิตใจสบายไม่เครียด ทำให้การไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนดีขึ้น มีสมาธิขึ้นและความใฝ่ฝันอีกอย่างหนึ่งคืออยากได้แสดงบนเวทีกับเพื่อนๆ

เด็กหญิงกนกวรรณ มากสิงห์ อายุ 11 ปี เดิมทีเป็นเด็กจากสุโขทัย ปัจจุบันได้ย้ายอยู่กับพ่อที่เชียงใหม่ กนกวรรณมีความตั้งใจอยากจะเรียนคนตรีพื้นบ้าน พ่อจึงได้แนะนำให้กนกวรรณเข้ามาสมัคร บอกกับเพื่อนที่เรียนโรงเรียนเดียวกันได้เข้ามาเรียนก่อนหน้านี้ กนกวรรณบอกว่าเครื่องดนตรีที่ชอบคือ สะล้อ เพราะเสียงไพเราะ คนตรีพื้นบ้านทำให้เพลิดเพลินความตั้งใจอีก

ประการหนึ่งคืออยากจะสืบทอดดนตรีพื้นบ้านไม่อยากให้สูญหายจนกวรรณบอกว่าเล่นเครื่องดนตรีพื้นบ้านไม่เป็นเลยแต่จะตั้งใจเรียนและทำให้ได้

จากการสัมภาษณ์เด็กรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาเรียนที่ทีมวิจัยเลือกสัมภาษณ์แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของเด็กเหล่านี้ที่จะสืบทอดอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงต่อไป

รูปแบบการสอน

ในปัจจุบัน เด็กที่เข้าเรียนใหม่จะใช้วิธีการท่องจำตัวโน้ตของเพลงที่กำหนดแล้วจึงค่อยเล่นเครื่องดนตรีโดยการเล่นตามตัวโน้ตของเพลงที่กำหนด เพื่อให้ชำนาญมือโดยครูผู้สอนในด้านตัวโน้ตและอีกวิธีการหนึ่งให้เด็กที่เล่นเป็นแล้วช่วยสอนให้กับเด็กที่ยังไม่เป็นหรือที่เข้ามาเรียนใหม่โดยการจับเป็นคู่ ซึ่งวิธีการนี้ได้ผลดีมากเพราะเด็กที่เป็นแล้วได้ฝึกฝนวิธีการสอนไปในตัวด้วยและเด็กที่เรียนใหม่ก็ตั้งใจเรียนดีมาก เพราะเนื่องจากอยากเก่งเหมือนเพื่อนที่เป็นแล้วหลังจากเด็กได้เรียนร่วมกับครูและเพื่อนดังที่กล่าวมาข้างต้นจะมีครูใหญ่หรือ(ครูเก่า) ช่วยสอนเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาในด้านความสามารถของเด็กต่อไป

รูปแบบการสอนดังกล่าวในปัจจุบันเป็นการสอนในรูปแบบของการผสมผสานระหว่างตัวโน้ตและประสบการณ์ที่เรียนรู้เองซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งต้องใช้ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนเป็นหลักเพราะไม่มีตัวโน้ต จะอาศัยการฟังและการสังเกตจากปราชญ์ชาวบ้านและจะนำมาหัดเล่นด้วยตัวเองจนเป็น เมื่อเป็นแล้วพอร้องเพลงอะไรได้ก็สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้เลย

โครงสร้างสาระดนตรี

ประกอบด้วยเนื้อหาดนตรีและทักษะดนตรีเนื้อหาประกอบด้วย องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี

องค์ประกอบได้แก่เนื้อหาทางทฤษฎีดนตรีซึ่งเป็นโครงสร้างของดนตรีองค์ประกอบดนตรีมี 6 ประการ คือ

1. จังหวะ
2. ทำนอง
3. เสียงประสาน
4. รูปแบบ
5. ลีลา
6. ลักษณะของเสียง

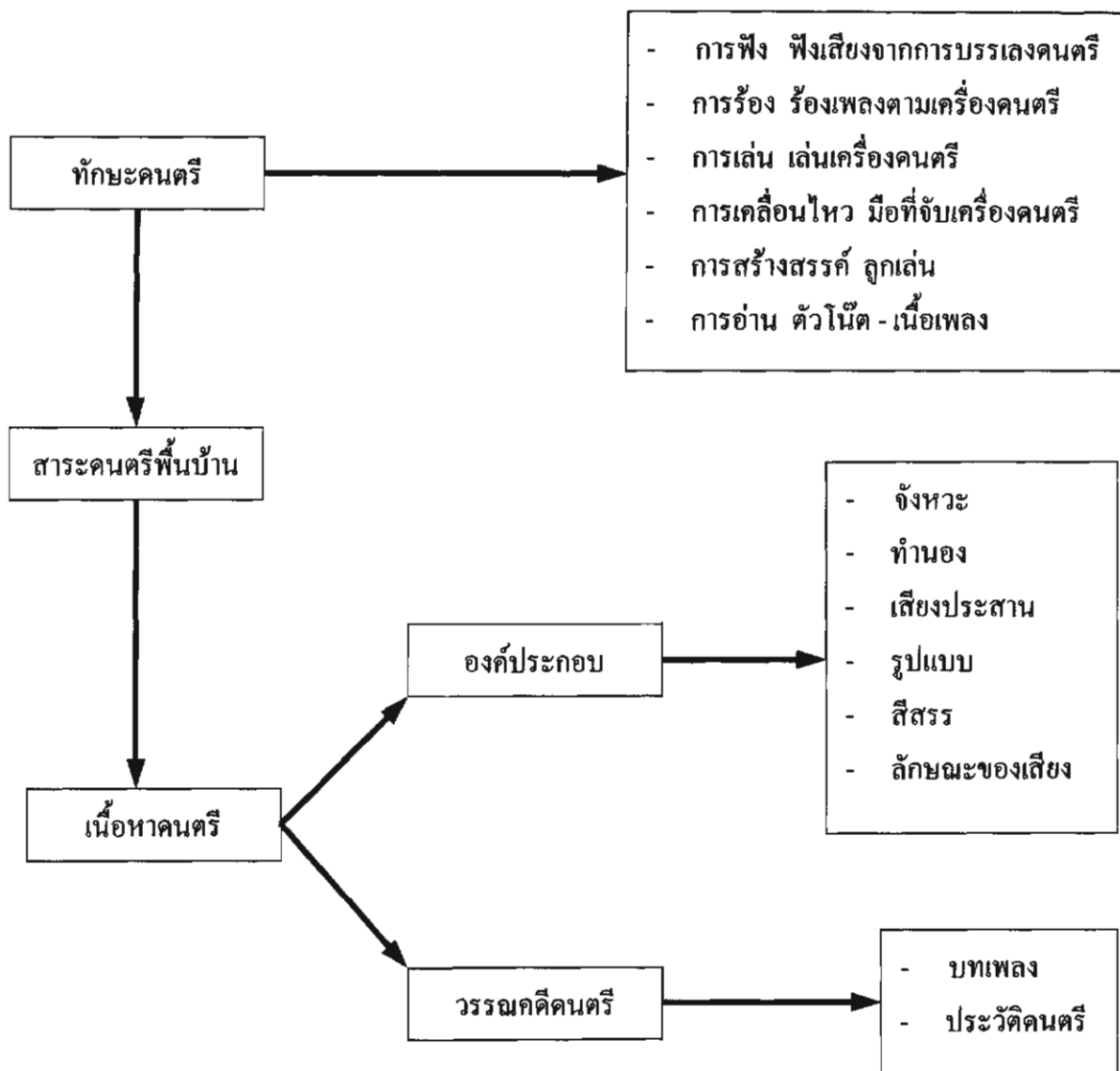
องค์ประกอบทั้งหมดนี้ เป็นพื้นฐานที่จะทำให้ดนตรีมีรูปแบบเฉพาะของตนเองแตกต่างไปจากศิลปะแขนงอื่น

วรรณคดีคนตรีได้แก่

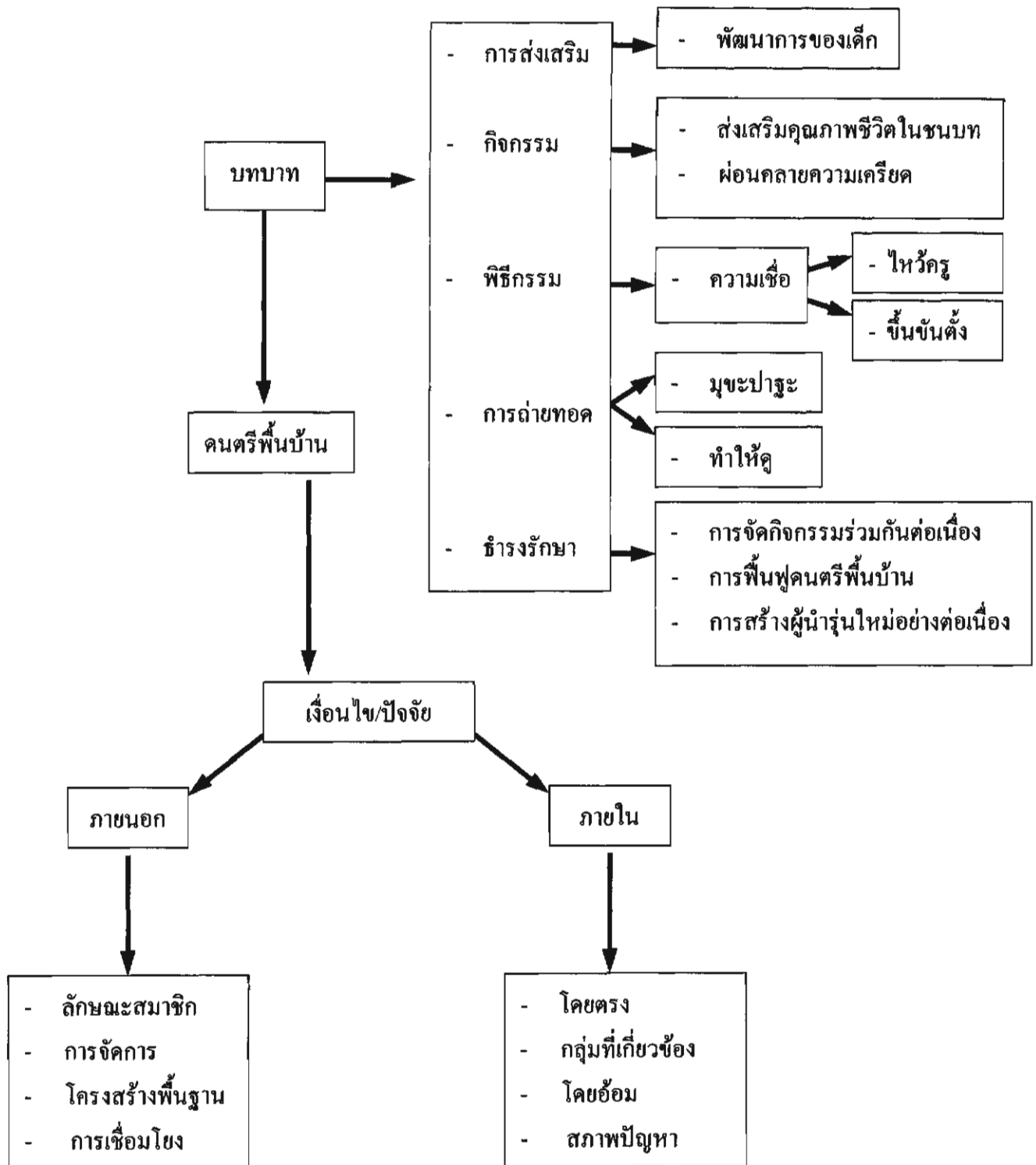
1. บทเพลง
2. ประวัติคนตรี

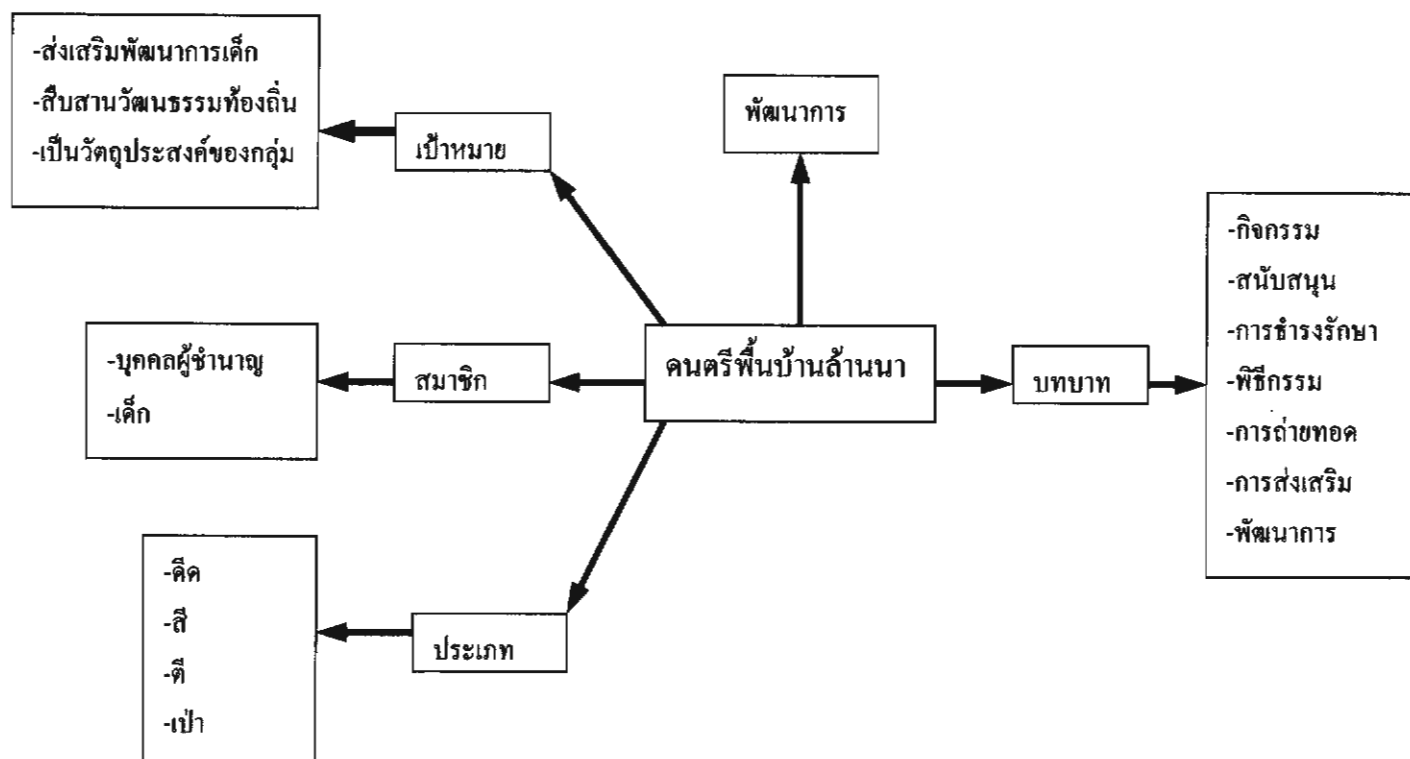
ซึ่งเนื้อหาอีกส่วนหนึ่งของคนตรีที่เป็นของการสร้างสรรค์คนตรีและพัฒนาการทางคนตรีที่เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้ศึกษาคคนตรีมีความรู้ความเข้าใจและซาบซึ้งคนตรี ส่วนประกอบของคนตรีอีกส่วนหนึ่งคือทักษะคนตรีซึ่งจัดเป็นสาระคนตรีที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ผู้ศึกษาคคนตรีต้องศึกษาเล่าเรียนในเชิงทักษะซึ่งประกอบด้วย 1.การฟัง 2.การร้อง 3. การเล่น 4. การเคลื่อนไหว 5. การสร้างสรรค์ 6. การอ่าน

โครงสร้างสาระดนตรี

แผนผังแสดงบทบาทของดนตรีพื้นบ้าน

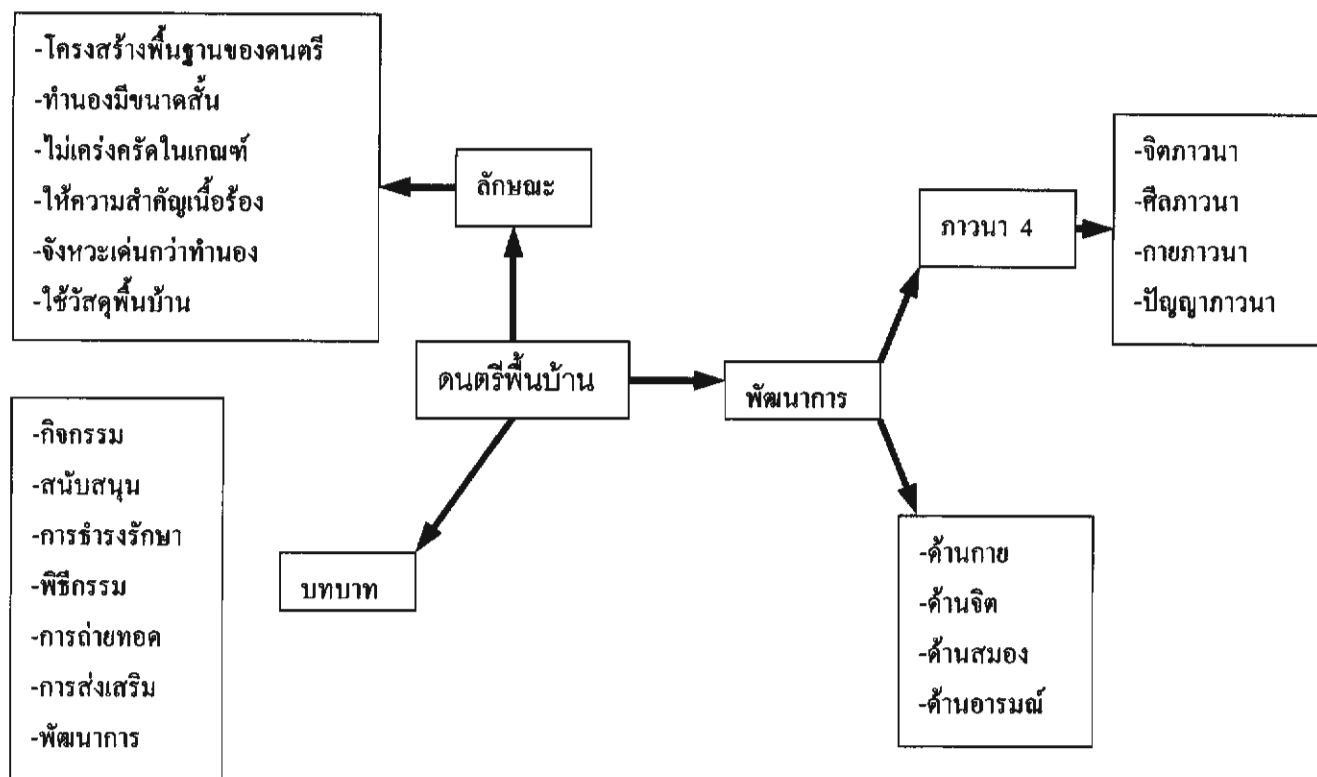
เป้าหมายคือการศึกษาคนตรีพื้นบ้านที่มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กว่าเป็นอย่างไรและกลุ่มเด็กมีการตอบสนองอย่างไร

สมาชิก-บุคคลผู้ชำนาญหรือปราชญ์ชาวบ้านในอดีตมีการถ่ายทอดอย่างไรหรือสอนอย่างไร ปัจจุบันถ่ายทอดอย่างไรสอนอย่างไร

เด็ก-ในอดีตมีการสืบทอดหรือการเรียนรู้เป็นอย่างไรปัจจุบันเป็นอย่างไร

ประเภทคือการศึกษาดังเครื่องดนตรี ดีด,ตี,ตี,เป่า,ทั้งในอดีตและปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไรมีครบถ้วนเหมือนเดิมหรือไม่อย่างไร

บทบาทคือคนตรีพื้นบ้านมีบทบาทสำคัญอย่างไรทั้งในอดีตและปัจจุบันต่อพัฒนาการของเด็กและชุมชน

ลักษณะคือการศึกษาถึงลักษณะของคนตรีพื้นบ้านว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ลักษณะของโครงสร้างส่วนประกอบท่วงทำนองเป็นต้น

กิจกรรมคือศึกษาถึงคนตรีพื้นบ้านว่าส่งเสริมกิจกรรมในด้านใดบ้างเช่นพ่อนกลาย ทำให้เพลิดเพลิน ฯลฯ

พัฒนาการคือช่วยส่งเสริมในด้านพัฒนาการอย่างไรทั้งทางโลกและทางธรรม

รักษารักษากันอย่างไรเช่นการจัดกิจกรรม การฟื้นฟู การถ่ายทอดสู่รุ่นใหมเป็นต้น

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้สามารถเข้าใจประเด็นของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของสตรีพื้นบ้านของชาวบ้านบ้านพันหลัง ต.สำราญราษฎร์ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ จึงขอเสนอวิธีการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสตรีพื้นบ้าน

ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่ของสตรีพื้นบ้านที่มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและโอกาสที่ใช้เกี่ยวกับสตรีพื้นบ้าน

ทั้งนี้ เพื่อให้ประเด็นต่างๆ เกิดความเด่นชัดยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้าน

ในตอนนี จะกล่าวถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้าน ประเภทของดนตรีพื้นบ้าน ลักษณะของดนตรีพื้นบ้านและพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับดนตรีพื้นบ้าน ดังนี้

ดนตรีพื้นบ้านล้านนามีมากมายหลายประเภททั้งเครื่องคิด สี ดีและเป่า มีลักษณะการบรรเลงแบบบรรเลงเดี่ยวหรือเล่นเป็นวง วัตถุประสงค์ในการบรรเลงนั้นนอกจากเป็นการแสดงแล้วยังเป็นไปเพื่อการประกอบประเพณีพิธีกรรมและความอีกด้วย

ดนตรีพื้นบ้านล้านนาปัจจุบัน อาจแบ่งบทบาทและหน้าที่ตามประเภทและลักษณะการบรรเลงในโอกาสต่างๆ ประเพณีการแต่งงานสมัยก่อน หนุ่ม ๆ มักมีเครื่องดนตรีติดตัวไปด้วย เช่น ซึงสะล้อเป็นการเล่นส่วนใหญ่จะเล่นไปตามทางเดินเพื่อนให้เสียงดนตรีทำหน้าที่เป็นเพื่อนเดินทางหรืออาจเล่นในหมู่พรรคพวกที่ชุมนุมกันเป็นแห่ง ๆ เช่น สะพาน ทางแยก หากมีคนอื่นนำเครื่องดนตรีไปก็สามารถบรรเลงร่วมกันได้ปัจจุบันการนำเครื่องดนตรีไปเล่นลักษณะนี้ยังมีอยู่ประปรายตามท้องถนนที่ห่างไกลจากตัวเมือง

อีกประการหนึ่งการเดี่ยวเครื่องดนตรี บางครั้งอาจไม่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้อื่นฟังแต่อย่างใด หากแต่ต้องการเสพสุนทรียะทางดนตรีที่เกิดจากความสามารถของตนเท่านั้น

วงสะล้อ ซึง นับเป็นวงเครื่องสายที่มีซึงซึ่งเป็นเครื่องคิดและสะล้อเป็นเครื่องตีเป็นหลักของวง มีเครื่องเป่าคือขลุ่ยประกอบ และมีเครื่องตีประกอบจังหวะคือกลอง ฉิ่ง ฉาบ หรือบางวงอาจมีฆ้องและกรับประกอบด้วยเดิมทีเคยวงสะล้อ-ซึง ไม่ได้มาอะไรซับซ้อน เพียงแต่ใครมีเครื่องดนตรีประเภทไหน เมื่อนำติดตัวไปพอกันเช่นการไปเฝ้าสาว ดังที่ได้กล่าวข้างต้นหรืออาจเอาเครื่องดนตรีไปเล่น “เฮือนเฮิน” เพื่อเป็นเพื่อนคนที่ญาติเพิ่งตายจากไป รวมไปถึงการไปเล่นช่วงงานบุญที่วัด งานขึ้นบ้านใหม่ งานบวชเป็นต้น การพบกันของนักดนตรีในโอกาสดังกล่าว มักจะตั้งให้ระดับเสียงเข้ากันแล้วบรรเลงร่วมกันที่ชาวบ้านเรียกว่า “กุ่มกัน” (กุ่ม= ประกอบเข้าด้วยกัน) เมื่อกุ่มกันบ่อยเข้า ก็จะเป็นที่รู้จักกันในหมู่บ้านว่าใครเป็นนักดนตรีหรือกลุ่มนักดนตรีที่กุ่มกันได้ดี คราวมีงานก็จะขอกันไปเล่น ลักษณะการบรรเลงนั้นเรียบง่าย เพลงที่บรรเลงเป็นเพลงพื้นบ้านที่จดจำกันมาเครื่องประกอบจังหวะอาจมีหรือไม่มีก็ได้ไม่ได้เคร่งครัด ต่อมาภายหลังอิทธิพลของดนตรีไทยภาคกลางมามีบทบาท ลักษณะการบรรเลงจึงเริ่มมีหลักเกณฑ์โดยมีมาตรฐานของดนตรีไทยเป็นหลักโดยปริยาย

ช่วงระยะเวลาที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มแห่งการเข้าสู่มาตรฐานดนตรีไทยภาคกลางนั้น ผู้รู้หลายท่านให้ทรรศนะตรงกันว่าอยู่ในช่วงสมัยพระราชชายาเจ้าดารารัศมีเพราะท่านเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในวงการนาฏศิลป์และดุริยศิลป์ของล้านนาอย่างยิ่ง วงสะล้อ-ซึง จึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการบรรเลงประกอบละครร้องและการฟ้อนรำ

เมื่อได้รับการบูรณะเป็นแบบแผนแล้ว แบบแผนที่ถือว่าเป็นมาตรฐานก็ได้รับการยอมรับและแพร่กระจายจากวังสู่ชาวบ้านอีกครั้ง แต่ก็ยังมีหน้าที่คล้ายดั้งเดิมคือเป็นมหรสพพื้นบ้านและเกือบจะเสื่อมความนิยมไปเมื่อกระแสทางวัฒนธรรมที่มีพลังเหนือกว่าหลั่งไหลสู่ล้านนาประเทศอย่างรวดเร็วและเชียวกรากในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

วงสะล้อ-ซึง ได้รับการฟื้นฟูอีกครั้งเมื่อรัฐบาลให้การสนับสนุนนโยบายในอันที่จะส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้ดำรงอยู่สืบไป

บทบาทอีกประการหนึ่งซึ่งต้องกล่าวถึงคือการใช้วงสะล้อ-ซึง ประกอบพิธีกรรมและความเชื่อนั้นคือบรรเลงประกอบประเพณีการฟ้อนผี ซึ่งแต่เดิมไม่นิยมใช้บรรเลงเพราะเสียงเบามาก ภายหลังเมื่อมีเครื่องขยายเสียง สามารถขยายเสียงเครื่องดนตรีให้ดังกว่าเดิมได้หลายเท่า วงสะล้อ-ซึง จึงมีบทบาทหน้าที่ในพิธีกรรมนี้อีกโศดหนึ่งด้วย

บทบาทหน้าที่และโอกาสในการแสดงหรือเล่นดนตรี คือศึกษาบทบาทหน้าที่ของดนตรีว่าเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับวัฒนธรรมด้านอื่นๆ ในสังคมอย่างไรจากข้อมูลที่ศึกษาชนชาติต่างๆ ทำให้ทราบว่า ดนตรีถูกใช้อยู่ในกิจกรรมเกือบทุกประเภทในสังคม ในฐานะที่เป็นพฤติกรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง ดนตรีก็น่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอื่นๆ ของคนในสังคม เช่นในพิธีกรรม ละคร ฟ้อนรำ การจัดระเบียบในสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและอื่นๆ ในการศึกษาการตรวจตราวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคมเพื่อมองหาความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมด้านอื่นๆ กับดนตรีและที่แน่นอนที่สุดก็พบว่า ดนตรีนั่นจะสะท้อนให้เห็นลักษณะวัฒนธรรมที่ตัวมันเองเป็นส่วนหนึ่งอยู่ด้วย

ในการศึกษาบทบาทหน้าที่ของดนตรีนั้น อาจศึกษาได้หลายระดับของความลึกซึ้ง ดนตรีอาจจะถูกใช้ในหลายสถานการณ์ แต่อาจไม่มีหน้าที่ที่ลึกซึ้งก็ได้ นอกจากนั้นหน้าที่ยังแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือที่เป็นไปตามที่เจ้าของวัฒนธรรมแบ่งไว้ หน้าที่เบื้องต้นที่สุดของดนตรีที่มีต่อสังคมก็คือ ดนตรีมีส่วนช่วยเพิ่มความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม ซึ่งเป็นขบวนการที่ต่อเนื่องและเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ หน้าที่เบื้องต้นอีกประการหนึ่งคือ เป็นเครื่องผ่อนคลายความกดดันทางด้านจิตใจในสังคม การศึกษาบทบาทหน้าที่ของดนตรีอย่างลึกซึ้งจะทำให้เราเข้าใจได้ว่าเหตุใดดนตรีจึงเป็นสิ่งที่เปี่ยมสาคลในสังคมของมนุษย์

ศึกษาดนตรีในแง่ที่เป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ เบื้องแรกเราควรศึกษาให้ทราบถึงพื้นฐานทางความคิดของคนในสังคมเกี่ยวกับดนตรีก่อนว่าอะไรที่ถือเป็นดนตรี และที่ไม่ใช่กำเนิดของคนตรีมาจากไหนเป็นปรากฏการณ์มนุษย์ธรรมดาหรือเกี่ยวข้องกับอำนาจเหนือธรรมชาติ การศึกษาให้ทราบถึงมาตรฐานของดนตรีหรือเพลงที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะ

ทำให้เราศึกษาต่อได้ว่า คนตรีที่ตีหรือเลวในสังคมนั้นมีอะไรเป็นเครื่องกำหนด ปัญหาต่อไปที่ต้องศึกษาคือ เสียง เสียงแบบไหน จังหวะ ทำนองไหนที่ถือว่าดี ไม่ดี ทั้งในทัศนะของศิลปินและผู้ฟัง และผู้ถ่ายทอดและผู้รับการถ่ายทอด

การศึกษาคนตรี ควรจะทำความเข้าใจทั้งในด้านโครงสร้างของเสียงและพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องด้วย การศึกษาจึงต้องเข้าถึงเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ในการผลิตดนตรี ภาษา ชนิดของคนตรีที่ผลิต บทบาท หน้าที่ของนักดนตรี ในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมและในฐานะศิลปิน

ทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ควรทราบเกี่ยวกับศึกษาดนตรีในสังคมส่วนการศึกษาโดยมี problem oriented นั้นเป็นอีกประเด็นหนึ่ง que การเก็บข้อมูลจะต้องขึ้นอยู่กับสมมุติฐานหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการทำการวิจัย

ความหมายของพัฒนาการที่สมบูรณ์ หมายถึง สภาพที่

ก.ไม่ปรากฏว่ามีสมมุติฐานของโรคทั้งทางร่างกายและจิตใจ และไม่เบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของกลุ่ม

ข.มีแนวโน้มของความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ค.มีศักยภาพสูงสุด

ง.มีลักษณะที่สอดคล้องกับเกณฑ์ของความสมบูรณ์ทางจิตใจ

สำหรับบุคคลที่มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ นอกเหนือจากการมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว จะต้องเป็นบุคคลที่รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง สามารถรับรู้เกี่ยวกับความจริงหรือสภาพที่แท้จริง และสามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

องค์ประกอบที่มีผลต่อความสมบูรณ์ของพัฒนาการ ประกอบด้วยลักษณะทางร่างกายและจิตใจ สำหรับลักษณะทางร่างกายนั้นประกอบด้วย ลักษณะต่างๆ ที่บุคคลได้รับจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ตลอดจนผลของอิทธิพลของสิ่งต่างๆ ที่มีผลต่อศักยภาพและพัฒนาการของเด็กทั้งก่อนเกิดและในภายหลัง ส่วนลักษณะทางจิตใจที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ แบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูซึ่งรวมถึงแบบแผนของการให้อาหาร การนอน การขับถ่าย การเอาใจใส่ดูแล ตลอดจนสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรธิดา (Chess, Thomas, and Birch, 1968, อ้างถึงใน Coleman and Hammen ,1974, หน้า 307)

ลักษณะทางร่างกายและจิตใจ เพศ แบบแผนของการอบรมเลี้ยงดู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรธิดา มีผลต่อพัฒนาการของเด็กผู้ซึ่งเป็นบุตรธิดา นอกจากนี้ยังพบว่า ความคาดหวังและค่านิยมของบิดามารดาเกี่ยวกับเพศของเด็ก ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและเด็ก มีผลต่อลักษณะส่วนบุคคลและพัฒนาการของเด็ก (Kagan and Moss, 1962 , อ้างถึงใน Coleman and Hammen ,1974, หน้า 308)

ตอนที่ 2

บทบาทหน้าที่ของคนตรีพื้นบ้านที่มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในส่วนของประเภท ทำนอง ตัวโน้ตของเพลง โอกาสที่ใช้แสดง และสิ่งที่ชาวบ้าน ได้เจอนั้น มาวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะที่มีอยู่ จากนั้นผู้วิจัยจะสรุปคุณลักษณะของข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลออกมา

คุณลักษณะของคนตรีพื้นบ้านจากการสำรวจ สามารถสรุปได้ดังนี้

จากคุณลักษณะของคนตรีพื้นบ้านขอสรุปเป็นองค์ประกอบในการสื่อสาร 4 กลุ่มดังนี้

1.กลุ่มบุคคล ซึ่งประกอบได้ด้วย

1.1ผู้แสดง เป็นเครื่องมือในการสื่อโดยผ่านลีลาท่าทาง น้ำเสียง เพื่อให้ผู้ฟังได้มีความสุขกาย สบายใจ และได้รับสาระความรู้และความบันเทิง

1.2ผู้ชม เป็นผู้ที่รับชมการแสดงสื่อ แล้วนำสิ่งที่ได้รับจากการชมนั้น ไปเผยแพร่ต่อให้กับผู้อื่นต่อไป

1.3ผู้สอน เป็นผู้ที่สืบทอดและสั่งสอนการแสดงให้กับผู้ที่สนใจหรือผู้สืบทอด

1.4ผู้เรียน หรือผู้ที่มีความสนใจที่จะนำการแสดงพื้นบ้านนี้ไปเป็นอาชีพ หรือผู้ที่สนใจจะเผยแพร่เป็นผู้ที่มีบทบาทในส่วนที่จะสืบทอดต่อไป เพื่อนำไปแสดงในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังเป็นการเผยแพร่และขยายสังคมของการแสดง สะท้อน ชอ ซึ่ง ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

2.กลุ่มองค์ประกอบของการแสดง ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดง และเครื่องแต่งกายของนักแสดง ดังนี้

2.1เครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดงประกอบไปด้วย สะล้อ ชอ ซึ่ง ฉิ่งและกลองถือเป็นเครื่องดนตรีหลักของวง ที่เราเรียกกันว่า “วงดนตรีพื้นบ้าน” เครื่องดนตรีเหล่านี้เป็นสิ่งที่สื่อถึงความเป็นล้านนาโดยการสร้างทำนองดนตรีนั่นเอง

2.2เครื่องแต่งกาย ในส่วนนี้เป็นส่วนที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นล้านนาได้อย่างเด่นชัดเนื่องจากเครื่องแต่งกายชาวเหนือ นั้น มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและสวยงาม ซึ่งนักแสดงจะเลือกชุดใส่ตามโอกาสที่ใช้แสดง เช่นหากเป็นการแสดงในงานมโหสถทั่วไป จะนิยมแต่งกายด้วยเสื้อม่อฮ่อม กางเกงสะคอก อาจมีผ้าขาวม้าคาดเอวหรือไม่ก็ใช้เป็นคัน

3.ด้านความเชื่อ

3.1ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีไหว้ครู จะให้ความสำคัญกับพิธีกรรมนี้มาก เพราะเป็นการระลึกถึงพระคุณของครูผู้สอนและสั่งคมล้ำนาก็ยังถือว่า “ครู” เป็นผู้มีพระคุณสูงยิ่ง และเชื่อกันว่าเครื่องดนตรีที่ใช้เล่นนั้นจะมีวิญญาณของครูสิงอยู่จึงต้องเคารพครูทำให้มีพิธีนี้เกิดขึ้น

3.2ข้อห้ามต่างๆ เป็นสิ่งที่มีคู่กันกับเครื่องดนตรีอาทิเช่น ห้ามข้ามเครื่องดนตรี เพราะจะทำให้ “ชิด” เพราะเชื่อกันว่าเครื่องดนตรีทุกชนิดมีวิญญาณครูคนตรึงอยู่

4.โอกาสที่ใช้ในการแสดง เป็นสื่อที่เห็นเด่นชัดที่สุด เนื่องจากว่า ผู้อื่นจะสามารถรับรู้เรื่องราว ชิมจับสื่อพื้นบ้าน โดยการพบเห็นการแสดงในโอกาสต่างๆ โอกาสที่ใช้ในการแสดงดนตรีพื้นบ้านมีมากมาย ผู้วิจัยขอแบ่งออกเป็น 5 โอกาส ดังนี้

4.1แสดงงานวัด เช่นงานประจำปี งานปอย งานขึ้นพระธาตุ งานยกช่อฟ้า เป็นต้น

4.2แสดงในงานมงคลต่างๆ เช่นงานคาบอวยบวชลูกแก้ว งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

4.3แสดงในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม งานสืบสานประเพณีวัฒนธรรม งานวันรณรงค์ห้า งานมหกรรมวัฒนธรรมระดับชาติ เป็นต้น

4.4 แสดงเพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น เพื่อประชาสัมพันธ์ผลของการศึกษาเสพคิด เป็นต้น

4.5 ในพิธีกรรมถวายในงานบูชาเสาอินทขิลในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตำนานเล่าว่า จะต้องมี วงสะล้อ ซอ ซึง เข้าไปผลัดเปลี่ยนกันแสดง ไม่ว่าวงนั้นจะอยู่ที่ใดก็ตาม เนื่องจากเชื่อว่าเป็นการพลีกรรมถวายบูชาเสาอินทขิล หากใครไม่มาแสดงจะถือว่าเป็นความผิดที่ไม่สามารถให้อภัยได้และไม่ได้รับความร่วมมือในการประกอบอาชีพอีกด้วย

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นแนวคิดด้านการสื่อสารเป็นการจำแนกคุณลักษณะของคนตรีพื้นบ้านทั้งหมดอย่างละเอียด เพื่อต่อการเข้าใจดังนั้นจึงถือได้ว่า คนตรีพื้นบ้าน เป็นเครื่องมือที่มักใช้ในการสื่อสารวัฒนธรรมล้านนาได้อย่างดียิ่งอีกด้วย

นอกจากผู้วิจัยจะทราบถึงคุณลักษณะของคนตรีพื้นบ้านแล้ว ยังทำให้ทราบถึงคุณประโยชน์ของคนตรีพื้นบ้านที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านบ้านพันหลัง ต.ตำราญราษฎร์ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน ในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาสรุปด้วยทฤษฎี ที่ทำให้มองเห็นประโยชน์ของคนตรีพื้นบ้านได้ชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

ด้านร่างกาย

การเล่นคนตรีพื้นบ้าน จะต้องมีการเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย ทั้งในการผลิตเครื่องคนตรีพื้นบ้าน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ถือเป็นการออกกำลังกาย และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของกล้ามเนื้อในร่างกาย อีกทั้งเป็นการพัฒนาสมองของผู้ที่สร้าง ผู้เล่น ในส่วนของการท่องจำและทำความเข้าใจในโน้ตเพลงและทำนองของเพลงอีกด้วย

ด้านจิตใจและอารมณ์

นับว่าเป็นสิ่งที่ชาวบ้าน ได้รับมากที่สุด ซึ่งได้มาจากการฟังการเล่นคนตรีพื้นบ้านกล่าวคือ จะช่วยทำให้อารมณ์สดชื่นเบิกบาน สุขภาพจิตที่ดี ทั้งต่อผู้เล่นและผู้ฟัง เพราะการเล่นและการฟังเพลงนั้นจะทำให้มีความสุขกาย สุขายใจ สดชื่นได้จากรอยยิ้มที่เต็มไปด้วยความสุขที่รับจากการฟังการบรรเลงเพลงคนตรีพื้นบ้าน

ด้านสังคม

เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ระหว่างคนรุ่นหนึ่งกับอีกรุ่นหนึ่ง โดยมีคนตรีพื้นบ้านจำพวกสะล้อ ซอ ซึง เป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการลดช่องว่างระหว่างวัย ด้วยการสั่งสอน การแสดงตามงานต่าง ๆ ในชุมชน และถือเป็นการขยายโอกาสทาง

สังคมให้กับคนเฒ่าคนแก่และเด็กในชุมชน หรือ กลุ่มชนนั้น ในการกระจายภูมิปัญญาชาวบ้านให้ผู้
อื่นได้ชื่นชม

ด้านจิตวิญญาณ

ดนตรีพื้นบ้าน เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สร้างคุณค่าให้กับชาวบ้านอย่างยิ่ง เพราะ
เป็นสิ่งที่ สะท้อนภาพวิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อต่าง ๆ ของชาวล้านนาที่มีมาตั้งแต่ในอดีตเรื่อย
มาจนถึงปัจจุบัน พบได้จากความเชื่อของชาวบ้าน ที่เชื่อกันว่าชุมชนของคนนั้น มีผีคุ้มครอง ปก
ป้องอยู่จึงต้องมีการเคารพสักการะ และขอขมาผีประจำบ้าน หรือที่เรียกกันว่า “ศาลผีเสื้อบ้าน” ซึ่ง
เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ประจำชุมชน ดังนั้น ทุกปีชาวบ้านจึงต้องมีการจัดพิธีบูชาผีขึ้น ซึ่งในพิธีนี้ จะมีการ
นำคณะชมรมดนตรีพื้นบ้าน มาบรรเลงบูชาผีเสื้อบ้าน เป็นต้น

จากการศึกษาคุณลักษณะข้อมูลหมู่บ้านและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปบท
บาทในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของดนตรีพื้นบ้านที่มีต่อชาวบ้านพื้นหลัง ศ.สำราญราษฎร์ อ.คอย
สะแกด จ.เชียงใหม่ ได้ดังนี้

1. ให้ความบันเทิง ในสมัยโบราณ สิ่งที่มีความบันเทิงแก่ชาวบ้านมีน้อย ทำให้การบรรเลง
ดนตรีพื้นบ้านมีบทบาทเพราะเป็นเครื่องให้ความบันเทิงที่เป็นที่นิยมอย่างมาก แต่เนื่องจากปัจจุบัน
สังคมที่มีการพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเทคโนโลยี วัฒนธรรม ค่านิยม ฯลฯ อีกทั้งคนรุ่น
ใหม่ในหมู่บ้านขาดความสนใจ จึงทำให้ดนตรีพื้นบ้าน ที่เคยเป็นที่นิยมในอดีตเริ่มที่จะสูญหายไป
จากเดิมที่เป็นที่นิยม ก็กลายมาเป็นการทวงจำของผู้แก่ในหมู่บ้านเท่านั้น

2. เป็นสื่อในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น จากคนรุ่นหนึ่ง ไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง เพื่อขยาย
ภูมิปัญญานี้ให้สืบต่อไปในอนาคต

3. สร้างความสามัคคีภายในชุมชนเนื่องจากดนตรีพื้นบ้านเคยเป็นศูนย์กลาง ในการสร้าง
ความสัมพันธ์ ระหว่างชาวบ้านในชุมชนเป็นต้นคือคนเฒ่าคนแก่กับเด็ก แต่ตอนนี้ เมื่อดนตรีพื้น
บ้านถูกลืมไป ความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้านก็เริ่มห่างกันไป จากที่เคยชักชวนกันไปฟังการ
บรรเลงดนตรีพื้นบ้านในงานประเพณีต่าง ๆ ก็กลับมาเป็นการอาศัยในหมู่บ้านแบบตัวใครตัวมัน จึง
ทำให้ความสัมพันธ์ของชาวบ้านลดลง

4. พิธีกรรมและประเพณี ดนตรีพื้นบ้านนั้น เป็นส่วนประกอบที่ถือว่ามีความสำคัญอย่าง
มากในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพราะ ชาวบ้านมักจะใช้ดนตรีพื้นบ้าน เป็นการแสดงความ
เคารพ การบูชา การขอขมา คอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้ง ชาวล้านนาสมัยก่อน จะถือว่าดนตรีพื้นบ้านมี
ความเป็นมงคลอยู่ในตัว จึงนิยมนำมาใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีกรรมไหว้ครู ประเพณีปอย
หลวง เป็นต้น

5. เครื่องมือในการประกอบอาชีพ ที่กล่าวถึงคือ อาชีพ “นักดนตรีพื้นเมือง” สมัยโบราณ นักดนตรีพื้นเมืองมีอยู่มากเพราะคนที่จะเป็นนักดนตรีพื้นเมืองได้นั้นต้องเป็นคนที่มีความสามารถ มีความเพียร มีความจำดี อีกทั้งต้องเป็นคนที่มีความพรสวรรค์อีกด้วย อาชีพนักดนตรีพื้นเมือง จึงได้รับการยกย่องจากชาวล้านนาในสมัยนั้น

6. บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาวล้านนา เนื่องจากดนตรีพื้นบ้านเป็นเครื่องดนตรีของชาวล้านนา อีกทั้งยังเป็นจารีกทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางวรรณกรรม จึงถือเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญที่ควรอนุรักษ์

7. เชื่อมความสัมพันธ์ ซึ่งสามารถแยกออกได้ 4 ประการคือ วัด ครูกับศิษย์ ชุมชนและสังคม

7.1 วัด ทำให้เด็กได้เข้าวัดได้ใกล้ชิดวัดและเรียนรู้ถึงศีลธรรม จริยธรรม เพราะวัดเป็นจุดศูนย์กลางในการเรียนของเด็กและเด็กเองก็จะมีสมาธิในการเรียน

7.2 ครูกับศิษย์ ทำให้ครูและศิษย์ได้ใกล้ชิดกันและมีความสัมพันธ์ต่อกันเพราะครูอยากให้ศิษย์มีความตั้งใจเรียนศิษย์ก็อยากได้ความรู้จากครู ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในระหว่างการเรียนการสอนทำให้เด็กมีความรักและซื่อสัตย์ต่อครู

7.3 ชุมชน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของเด็กและชุมชนโดยมีดนตรีพื้นบ้าน เป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์และคนในชุมชนมีการสนับสนุนเด็กที่เล่นดนตรีพื้นบ้าน ถือเป็นการขยายโอกาสเด็กในการเรียนดนตรีพื้นบ้าน

7.4 สังคม เป็นการสร้างความสัมพันธ์จากชุมชนและนอกชุมชนโดยมีดนตรีพื้นบ้านเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการลดช่องว่างวัย ด้วยการส่งสอน การแสดงตามงานต่างๆ ในสังคม และถือเป็นการขยายโอกาสทางสังคมให้กับคนแก่และเด็ก แสดงความสามารถและทำให้เด็กมีเพื่อนสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อสังคมสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้

8. ความคิด ทำให้เด็กมีความคิดในการเล่นและปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมมีการจินตนาการในการเล่นดนตรีพื้นบ้าน ซึ่งเป็นการเปิดความสามารถของเด็กออกมา

9. สมาธิ การเล่นดนตรีพื้นบ้าน มีจังหวะที่ไพเราะด้วยเหตุนี้ การเล่นดนตรีพื้นบ้านจึงต้องมีความสามารถและมีความตั้งใจ จึงทำให้มีสมาธิในการเรียนและการเล่นเพื่อเกิดความสุขใจ

10. ปัญญา ดนตรีพื้นบ้านเป็นสิ่งสำคัญในการเล่นและเสียงอันไพเราะของดนตรีพื้นบ้าน ทำให้เด็กที่เล่นเกิดความคิดและปัญญาในการเล่นตลอดถึงการมีความรู้ในการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง

จากการศึกษาบทบาทของดนตรีพื้นบ้าน ของหมู่บ้านพันหลังกำลังเป็นสิ่งที่มีความปัญหาในเรื่องของการอนุรักษ์อย่างมากเนื่องจากเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับว่าจะสามารถพัฒนาควบคู่ไปกับวัฒนธรรมของสังคมได้หรือไม่ซึ่งนั่นก็เป็นสิ่ง

ที่จะต้องหาวิธีการที่จะอนุรักษ์คนตรีพื้นบ้านให้คงอยู่กับชาวบ้านให้นานที่สุด กล่าวคือ ต้องมีการสืบทอดคนตรีพื้นบ้านให้ชาวบ้านเกิดการยอมรับ ทั้งคนรุ่นใหม่และคนรุ่นเก่า

การขาดการสนับสนุนและการบดบังจากกระแสวัฒนธรรมของสังคมใหม่ ที่ส่งผลทำให้คนตรีพื้นบ้าน ถูกกลดบเทาพาทหน้าทีลงไปจากอดีตอย่างมาก สาเหตุที่ทำให้คนตรีพื้นบ้านของชาวบ้านพินหลังถูกกลดบเทาพาทหน้าทีลงไปดังนี้

1.คนตรีพื้นบ้าน เป็นวรรณกรรมมุขปาฐะในอดีตใช้การสืบทอดกันแบบปากเปล่าและใช้ความจำของผู้เรียนเป็นหลัก ทำให้คนเฒ่าคนแก่ในปัจจุบันที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านคนตรีพื้นบ้านไม่รู้เรื่องตัวโน้ต จึงทำให้สอนเด็กในหมู่บ้านไม่ได้

2.คนตรีพื้นบ้านเป็นการบรรเลงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ มีความเป็นอิสระอยู่ในตัวเอง ทั้งลีลา การบรรเลง เนื่องจากเป็นคนตรีที่ไม่มีโครงสร้างที่ตายตัว และเพราะเหตุนี้ คนตรีพื้นบ้านจึงไม่ค่อยได้รับความนิยมนจากสังคมปัจจุบัน

3.บทบาทของคนตรีพื้นบ้าน ที่ได้จากการศึกษา นั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อ พิธีกรรมและการดำเนินชีวิตของชาวบ้านเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง บทบาทหน้าที่ของคนตรีพื้นบ้านจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การยอมรับและค่านิยมของชาวบ้านเป็นหลัก แต่ถ้าชาวบ้านเปลี่ยนค่านิยมแบบใหม่จนหมดสิ้น ความสำคัญของคนตรีพื้นบ้านที่เคยมีต่อชาวบ้านก็ย่อมสูญเปล่าหมดไป บทบาทหน้าที่ก็หมดไป ด้วยเช่นกัน

4.คนตรีพื้นบ้านของชาวบ้านพินหลังนั้นยังขาดบุคลากรที่จะมาอนุรักษ์ ส่งเสริม จึงทำให้เหลือเพียงกลุ่มเล็กๆ ที่ยังคงให้ความสนใจอยู่เท่านั้น

การเกิดขึ้นของชมรมคนตรีพื้นบ้าน

หลังจากแกนนำปราชญ์ชาวบ้านและชาวบ้านได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันและตกลงที่จะตั้งชมรมคนตรีพื้นบ้านขึ้นภายในหมู่บ้านจึงได้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับเด็กและเยาวชนภายในหมู่บ้านที่มีความสนใจในเรื่องของคนตรีพื้นบ้านได้เข้าสมัครมาเรียน ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจมีเด็กให้ความสนใจพอสมควรในวันแรกที่เริ่มการเรียนการสอนได้มีเด็กที่สนใจเข้ามาสมัครประมาณ 30 คนทั้งชายและหญิง โดยได้นำดอกไม้รูปเทียนเพื่อเป็นการนำมาคารวะครูบาอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีประมาณ 4-5 ท่าน โดยแบ่งเป็นครูสอนแบบตัวโน้ต และสอนแบบใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนมา โดยไม่เป็นตัวโน้ตมาก่อน พิธีการเริ่มประมาณ 09.00 น. เด็กมาพร้อมเพียงกันบนพระวิหาร พร้อมกับครูบาอาจารย์และแกนนำชาวบ้าน ต่อมาพิธีการได้เริ่มขึ้นโดยให้เด็กไหว้พระรับศีล

พระประสิทธิ์ ธรรมชัย ตัวแทนเจ้าอาวาสให้โอวาทและหลักธรรม

หลังจากนั้น พระประสิทธิ์ ธรรมชัย ตัวแทนเจ้าอาวาสให้โอวาทและหลักธรรมในการปฏิบัติตนในการเรียนคนศรีพี่น้องบ้าน เช่น ความวิริยะ พากเพียร ความอดทน มีสติจะ จริ่งใจ เชื่อฟัง ครูบาอาจารย์และนำทำสมาธิเป็นเวลาพอสมควรหลังจากนั้น คณะครูผู้สอนและแกนนำชาวบ้านให้โอวาทต่อมาเด็กได้นำดอกไม้รูปเทียนมอบให้แก่ครูผู้สอนโดยมีตัวแทนของเด็กทั้งชายและหญิงฝ่ายละหนึ่งคนเป็นตัวแทน

เด็กร่วมกันฝากเนื้อฝากตัวกับครูบาอาจารย์

เมื่อครูบาอาจารย์ได้รับดอกไม้รูปเทียนจากเด็กแล้วได้นำเด็กกล่าวคำขึ้นครูเป็นอันเสร็จพิธีต่อจากนั้นครูบาอาจารย์แนะนำวิธีการสอน โดยมีพ่อหนานเอนก คำรินทร์ เป็นครูใหญ่(ครูเก่า) และจะเป็นผู้ช่วยสอนเสริมโดยให้ประสบการณ์ที่มีซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวโดยไม่ใช้ตัวโน้ต

ทำกิจกรรมคลายเครียดก่อนการเรียน

ต่อมาพ่อหลวงนิกร จิตมุลชัยได้นำเด็กๆ ทำกิจกรรมคลายเครียดก่อนการเรียน โดยการให้เด็กได้เล่นเกมที่ใช้เวลาประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นครูณรงค์เขาว์ เครื่องคำ ได้สอนเรื่องของตัวโน้ต โดยให้ท่องตัวโน้ตบนกระดานโดยยังไม่ให้เด็กสัมผัสเครื่องดนตรี ในวันที่ 2 ซึ่งเป็นการเรียนเต็มรูปแบบและเป็นครั้งแรกที่เด็กได้สัมผัสเครื่องดนตรี โดยให้เด็กแต่ละคนเลือกเครื่องเล่นดนตรีที่ชอบและตามความถนัดของแต่ละคน

ให้เด็กแต่ละคนเลือกเครื่องเล่นดนตรีที่ชอบและตามความถนัดของตนเอง

ในเวลาต่อมาเด็กที่เข้าเรียนเหลือประมาณ 20 กว่าคน ซึ่งเด็กเหล่านี้สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้พอสมควรและสามารถบรรเลงได้ตามเพลงที่กำหนด ถึงช่วงนี้ก็ยังสามารถแยกเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเด็กที่ยังเล่นไม่เก่ง และกลุ่มที่ 2 เป็นเด็กกลุ่มที่เล่นได้ดีและสามารถบรรเลงเพลงได้ตามที่กำหนด

ต่อมาผ่านมาช่วงระยะหนึ่งเด็กสามารถแกะโน้ตเพลงออกมาเองได้โดยให้ครูคิดซิงให้ฟัง เด็กก็จะช่วยกันแกะตัวโน้ตออกมาเป็นเพลงได้ด้วยตนเองซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการที่ดีเยี่ยมและอีกอย่างหนึ่งเด็กบางคนสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้หลายชนิดและสามารถได้ขึ้นเวทีทำการแสดงบนเวทีหลายเวทีพอสมควรทำให้เด็กมีความพอใจและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นปัจจุบันมีเด็กรุ่นใหม่ได้เข้ามาสมัครเรียนอีกเป็นจำนวนมากและโดยเฉพาะเด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กต่างหมู่บ้านต่างตำบลเริ่มเข้ามาสมัครมากมายไม่เฉพาะภายในหมู่บ้านเท่านั้น

ในด้านของเครื่องดนตรีที่มีก็ยังไม่พอสอดจำนวนของเด็กซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

สิ่งที่น่าดีใจ คือได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายในด้านงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดนตรีตลอดถึงเสื้อผ้าประจำชมรม เช่น อบต. และพระอาจารย์ประจำก สิริวัฒน โฉ เครื่องดนตรีมีบางส่วนที่มีชาวบ้านนำมามอบให้

ในด้านที่เก็บเครื่องดนตรียังไม่มีการจัดเก็บจึงเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง

ทั้งหมดนี้เป็นการรวบรวมเรื่องราวตั้งแต่ต้นในการเกิดชมรมขึ้นจนถึงปัจจุบัน ในที่นี้ได้พูดถึง

1. การก่อตั้งชมรมว่าเป็นอย่างไร
2. พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างไร
3. ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้เกิดชมรมขึ้นว่าเป็นอย่างไร
4. ได้รับการสนับสนุนจากใครหรือหน่วยงานใด

ทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นภาพรวมที่ทีมวิจัยได้ติดตามอย่างต่อเนื่องและข้อมูลทั้งหมดเกิดจากการสังเกต สัมภาษณ์และได้อยู่ร่วมกับชมรมดนตรีพื้นบ้านบ้านพันหลังมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อตั้งชมรมจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมการแสดงดนตรีพื้นบ้านของเด็ก

เด็กที่เข้ามาเรียนดนตรีพื้นบ้านในรุ่นแรก เริ่มได้แสดงบนเวทีเป็นครั้งแรกในงานวันเด็กแห่งชาติ โดยทางชมรมดนตรีพื้นบ้านร่วมกับทางวัดพันหลังตลอดถึงแกนนำปราชญ์ชาวบ้านร่วมกันจัดในวันอาทิตย์ ที่ 9 มกราคม 2548 ก่อนถึงวันแสดงเด็กมีความกระตือรือร้นที่อยากจะแสดงเป็นอย่างมากเด็กจะขยันมาฝึกซ้อมทุกวันโดยการดูแลของครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด

เด็กจะขยันมาฝึกซ้อมทุกวัน โดยการดูแลของครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด

เมื่อวันงานมาถึงกลุ่มเด็กได้แสดงความสามารถในการเล่นดนตรีพื้นบ้านได้ดีแสดงถึงพัฒนาการในการเรียนรู้และความสามารถที่เด็กได้แสดงออกมา ในงานครั้งนี้เป็นการเริ่มต้นการแสดงบนเวทีครั้งแรกของเด็ก ซึ่งนำไปสู่งานการแสดงในครั้งต่อ ๆ มา สิ่งที่ได้จากการเล่นดนตรีพื้นบ้านในการขึ้นเวทีครั้งแรกเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เด็กได้กล้าแสดงออกและมีความต้องการที่อยากจะแสดงในครั้งต่อไป สิ่งที่มีมองเห็นอีกอย่างหนึ่งพอถึงเวลาการแสดงเด็กจะมาพร้อมเพียงกันและมีความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ โดยไม่ได้หวังรางวัลตอบแทนของเพียงแค่ได้แสดงก็พอใจแล้ว เป็นความรู้สึกของเด็กๆ ทุกคน ในงานต่อมาเมื่อมีงานศพภายในหมู่บ้านเด็กก็จะรวมตัวกันเพื่อนำเครื่องดนตรีที่ตัวเองถนัดนำไปบรรเลงในงานดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมาก็ประมาณ 3-4 งาน และล่าสุดเด็กได้มีโอกาสได้เล่นเนื่องในงานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนานั่นก็คือวันวิสาขบูชา ซึ่งทางวัดพันหลังได้จัดกิจกรรมสงฆ์พระธาตุซึ่งในงานมีการจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ ดักบาตรลอยฟ้า ปิดทองพระประธาน ครอบาควีชัยและใส่บาตรพระประจำวันในด้านกิจกรรมการแสดงก็มีขอพื้นเมืองและสิ่งที่สำคัญคือได้จัดให้มีการแสดงดนตรีพื้นบ้านขึ้น โดยชมรมดนตรีพื้นบ้านบ้านพันหลังตลอดทั้งวันทำให้เด็กมีโอกาสได้แสดงความสามารถของตัวเองและแสดงถึงความตั้งใจที่อยากจะเล่นโดยไม่มีการคั่นเวที

เด็กเล่นในโอกาสต่าง ๆ เช่นวันวิสาขบูชาและวันเด็ก

หลังจากการแสดงเสร็จสิ้นลงเด็กไม่มีการตื่นเวทีและสามารถเล่นเพลงใหม่ ๆ ที่เรียนอย่าง ต่อเนื่อง มีความหลากหลายในการแสดงมากขึ้น เช่นมีลูกเล่นในการคิดชิง สีเสลื้อ เป็นต้น แสดง ให้เห็นถึงความสามารถในด้านพัฒนาการ ได้อย่างชัดเจน

เมื่อนองภาพรวมการแสดงบนเวทีส่งเสริมให้พัฒนาการของเด็กดีขึ้นและทำให้เด็กมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน อยากจะสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไปและมีความต้องการ ที่จะถ่ายทอดความรู้ความสามารถของตัวเองสู่สายตาประชาชนทุกระดับเท่าที่จะเป็นไปได้ นี่คื อความหวังของเด็กๆทุกคนที่มีดนตรีพื้นบ้านเป็นหัวใจ ที่บอกว่าดนตรีพื้นบ้านเป็นหัวใจนั้นได้เกิด จากที่มวิจัยได้มีโอกาสดำเนินการคลุกคลีพูดคุยกับเด็กเหล่านี้ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ก่อนจะเป็นชมรมจน เกิดชมรมนี้ขึ้นและได้เห็นเด็กได้ผ่านการแสดงอย่างต่อเนื่องในทุกกิจกรรมที่เด็กได้แสดง

โครงสร้างการบริหารจัดการ

หลังจากที่ชมรมดนตรีพื้นบ้าน บ้านพันหลังได้เกิดขึ้นก็ได้มีการจัดการบริหารในรูปแบบ ของการให้เด็กได้แสดงถึงการเป็นผู้นำโดยการจัดการบริหารกันเอง โดยมีแกนนำปราชญ์หรือครูผู้ สอนควบคุมดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด รูปแบบในการบริหารของชมรมดนตรีพื้นบ้าน บ้านพันหลังคือเด็กมีการตั้งหัวหน้าภายในกลุ่มขึ้นมาสองคนเป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน โดยเด็กทั้ง สองคนจะเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมในขณะที่มาเรียน คอยติดตามกลุ่มเด็กที่ตนเองรับผิดชอบดูแล ที่เขาเรียนว่ามีปัญหาอะไรบ้างและนำมาแจ้งแก่ครูผู้สอนในด้านกิจกรรมกลุ่มเด็กจะคอยประสาน งานกันเองเมื่อรู้ว่าจะมีการแสดงที่ไหนเมื่อไหร่อย่างไร ตลอดถึงจัดทำตารางการเรียนการสอนเสนอ ค่อยครูผู้สอนและยังรวมไปถึงการรับเด็กรุ่นใหม่เข้ามาร่วมเรียนด้วยซึ่งเด็กสามารถจัดการ ได้ดีพอ สมควรแต่ทั้งนี้ก็ต้องได้รับการพิจารณาจากครูผู้สอนอีกครั้งหนึ่ง

สรุปผลการวิจัย

จุดประสงค์ของการวิจัย เรื่องบทบาทคนตรีพื้นบ้านในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ที่มีต่อชาวบ้านพื้นหลัง ต.ตำราญราษฎร์ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ คือ

1. เพื่อศึกษาลักษณะและประเภทของคนตรีพื้นบ้าน
2. เพื่อศึกษาบทบาทของคนตรีพื้นบ้านในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปได้ว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคนตรีพื้นบ้าน มีดังนี้ คือทำนองของคนตรีพื้นบ้าน เนื้อหาในเพลง โอกาสที่ใช้แสดง พิธีกรรมต่างๆ ประเภทและลักษณะของคนตรีพื้นบ้าน

ตอนที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า บทบาทของคนตรีพื้นบ้านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ แต่บางอย่างยังคงอนุรักษ์อยู่ดั้งเดิม และคนตรีพื้นบ้านมีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกายซึ่งหมายถึงสุขภาพกาย ในด้านทางสติปัญญาเด็กทุกคนมีสภาวะทางสติปัญญามาตั้งแต่กำเนิด การฝึกให้เด็กรู้จักสะสมความรู้ สร้างความคิด และนำความคิดไปใช้ประโยชน์ ในทางด้านบุคลิกภาพ การพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กมีสมบัติผู้ดีอันประกอบด้วยความเป็นผู้มีน้ำใจดี มีความรัก เมตตา กรุณา ค่อนุคคลอื่น รวมทั้งมีสัมมาคารวะมีกิริยาจาเป็นที่รัก จะช่วยหล่อหลอมให้เด็กมีบุคลิกภาพที่ดีอันเป็นที่ชื่นชมในสังคมไทย ในด้านทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูเด็กในบรรยากาศของความสัมพันธ์อันญาติมิตรและสนับสนุนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันฉันญาติมิตรจะช่วยสร้างสรรค์เด็กและสังคมที่มีความอบอุ่น เป็นมิตร เอื้อเฟื้อและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นสังคมที่พึงปรารถนา

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สาเหตุการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของคนตรีพื้นบ้าน มี 4 ประการ ดังนี้

1.การเปลี่ยนแปลงของวัน เวลา ที่ยาวนาน นับจากอดีตจนปัจจุบันจึงทำให้ คนตรีพื้นบ้านถูกลดบทบาทลงไปมาก จากที่เคยเล่นในงานมหรสพต่างๆ ก็กลายมาเป็นจะแสดงต่อเมื่อมีแขกบ้านแขกเมืองเยือนชุมชนเท่านั้น

2.ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมอย่างมากทำให้บทบาทหน้าที่ของคนตรีถูกลบเลี่ยมลงมาเรื่อย ๆ

3.คนในชุมชนส่วนใหญ่ มีค่านิยมทางสังคมปัจจุบันสูงกว่า การที่จะหันกลับมาพัฒนาสื่อพื้นบ้านอันทรงคุณค่าเหล่านี้

ด้วยเหตุนี้เอง จึงเป็นผลที่ทำให้คนตรีพื้นบ้านจะต้องมีวิวัฒนาการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน แต่วิวัฒนาการที่เกิดขึ้นมาใหม่ ก็ยังคงมีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้าน เขาชนรุ้นใหม่จำนวนไม่น้อย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยนี้ ทำให้เห็นถึงคุณค่าของคนตรีพื้นบ้านที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน เห็นถึงบทบาทของคนตรีพื้นบ้านและยังทราบถึงคนตรีพื้นบ้านมีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กภายในชุมชนและกลวิธีที่ใช้ในการสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้านต่อเขาชนรุ้นใหม่ในหมู่บ้าน

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงคาดว่า การศึกษาถึงบทบาทหน้าที่และพัฒนาการของเด็กในครั้งนี้ จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้สังคม ชุมชน หันมาให้ความสนใจกับภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ มีความรักและความหวงแหนและความศรัทธาในภูมิปัญญาด้านนาสิบต่อไปอย่างสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ระยะเวลาที่ใช้ในการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลนั้นมีค่อนข้างจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถศึกษาข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งมากนักนั้นหมายถึงข้อสรุปเพียงแต่ระยะเวลาสั้นๆ ของการเก็บข้อมูลของผู้วิจัย จึงไม่สามารถจะชี้ชัดได้ว่า พัฒนาการของเด็กจะมีความพัฒนาขึ้นไปมากน้อยเพียงใด ซึ่งการจัดตั้งชมรมคนตรีพื้นบ้านของบ้านพันหลังนั้นได้ใช้เวลาไม่นานนัก แต่ที่เห็นคือพัฒนาการของเด็กที่เล่นคนตรีพื้นบ้านก็ดีขึ้นในระดับหนึ่งซึ่งก็ไม่แน่นอนนัก

2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีความซ้ำซ้อนกันมาก ไม่ว่าจะเป็นจากสถาบันและอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ถูกจำกัดทางความคิดอิสระที่จะนำเสนอข้อมูลในมุมมองของผู้วิจัยด้วยกรอบเนื้อหา

ดังนั้น หากมีนักศึกษาท่านใดที่สนใจจะศึกษารายละเอียดเรื่องนี้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ก็จะเป็นประโยชน์ ทั้งต่อตัวผู้วิจัย ต่อนักศึกษาที่สนใจ และต่อชาวบ้านพันหลังอย่างมาก เพื่อเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านให้เกิดการพัฒนาและคงอยู่คู่สังคมตลอด

ครูสอนให้เด็กจำตัว โน้ตในเครื่องดนตรีแต่ละชนิด

เด็กกำลังคิด ซึ่ง มี ตะลืออย่างขมกเขม้น

เด็กเตรียมตัวก่อนขึ้นเวทีการแสดง

เด็กร่วมวงกันแสดงเป็นครั้งแรกอย่างขมุกขมัวเน้นเจริญใจในงานวันเด็ก

เด็กเล่นดนตรีแบบคู่ในวันเด็ก

เด็กที่เรียนดนตรีถ่ายรูปพร้อมกับเจ้าอาวาส

บทที่ 6

บทเรียนภาคสนาม

จากการศึกษาในกระบวนการเรียบเรียงวิธีวิจัยทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 2 ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ของกระบวนการทำงานวิจัยซึ่งแต่ละขั้นตอน และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งแตกต่างกันดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นขั้นตอนและกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลที่มีความสำคัญต่อเนื้อหาของงานวิจัย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความยากลำบากและมีความละเอียดมากจึงประสบกับปัญหาอุปสรรคมากมายดังนี้

1.1 อุปสรรคจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเอกสารที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับงานวิจัยต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยผู้ศึกษาจึงต้องทำการค้นคว้าเอกสารจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นระยะเวลาานพอสมควร เนื่องจากเอกสารที่มีในมหาวิทยาลัย ไม่สามารถทำการค้นคว้าได้ หรือเอกสารได้ถูกผู้อื่นทำการยืมและเอกสารบางอย่างก็ไม่สามารถจะใช้ได้

1.2 การแก้ไขปัญหา

เมื่อผู้ศึกษาไม่สามารถทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องที่ผู้ศึกษาได้ทำวิจัยจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง ทางผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการบันทึกรายการขอจองยืมหนังสือจากมหาวิทยาลัยอื่นอาทิเช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏและการสืบค้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและถ่ายเอกสารที่เกี่ยวข้องเอาไว้เมื่อได้ข้อมูลและได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องนำไปเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย

2. การศึกษาทฤษฎี

การศึกษาด้านทฤษฎีเป็นขั้นตอนและกระบวนการในการนำเอาทฤษฎีนั้นมาเป็นตัวหลักในการวิเคราะห์ที่มีความสำคัญต่อเนื้อหาของงานวิจัยเป็นขั้นตอนที่มีความลำบากมากและมีความละเอียดมากเหมือนกันจึงประสบกับอุปสรรคมากมายดังนี้

2.1 อุปสรรคจากการศึกษาด้านทฤษฎี เมื่อผู้ศึกษาได้นำเอาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมารวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาได้อ่านและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นทางผู้ศึกษาก็ยังไม่สามารถเข้าใจทฤษฎีเลยและไม่รู้ว่าจะเอาทฤษฎีไปการศึกษาอย่างจะทำไมให้เข้าใจ

2.2 การแก้ไขปัญหา/อุปสรรค เมื่อผู้ศึกษาได้อ่านและศึกษาเอกสาร/งานวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้วทางผู้ศึกษาก็ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้รู้ในด้านวิจัยเพื่อให้เข้าใจถึงหลักของทฤษฎีในการปรับใช้ในงานวิจัยทำอยู่และเกิดประโยชน์ได้อย่างไร

3.การตั้งปัญหานำการวิจัย

การตั้งปัญหานำการวิจัย เป็นขั้นตอนและกระบวนการในการนำการวิจัย ซึ่งมีความหมายต่อเนื่องของงานวิจัยและเป็นขั้นตอนที่มีความยากและมีความละเอียดมากจึงประสบกับปัญหาอุปสรรคมากมาย

3.1 ปัญหา/อุปสรรคจากการตั้งปัญหานำการวิจัย ช่วงระยะแรกทางผู้ศึกษาไม่เข้าใจและไม่รู้จะตั้งปัญหานำการวิจัย ในเรื่องที่คุณศึกษาจะได้ทำอยู่เพราะในช่วงแรกๆ ทางผู้ศึกษาไม่ได้อ่านหรือศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงไม่สามารถที่จะตั้งปัญหานำการวิจัยได้เพราะทางผู้ศึกษาไม่มีกรมองปรากฏการณ์ “เอ๊ะ” หรือปัญหานำการวิจัย

3.2 การแก้ไขปัญหา เมื่อทางผู้ศึกษาไม่มีเอ๊ะ หรือปัญหานำการวิจัย งานวิจัยก็ไม่ก้าวหน้าผู้ศึกษาก็หันไปทบทวนอ่านศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ความเข้าใจและได้ไปปรึกษากับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความรู้ในการวิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดถึงการเข้าไปสังเกตการณ์ในชุมชนเพื่อให้เห็นปรากฏการณ์และนำเอาตั้งปัญหานำการวิจัยและในที่สุดผู้ศึกษาก็สามารถตั้งปัญหานำการวิจัยได้

4. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเป็นกระบวนการหาวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือจะต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยจึงทำให้ผู้ศึกษาต้องทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจและกระจ่างในความหมายของเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือและให้เครื่องมือนั้นมีคุณภาพสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปอธิบาย

4.1 ปัญหา/อุปสรรค จากการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลบทบาทของดนตรีพื้นบ้านที่มีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ผู้ศึกษาจึงทำการสร้างเครื่องมือซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จึงทำการศึกษาเอกสาร/งานวิจัยและเอกสารอื่นๆ ปัญหา/อุปสรรคที่พบก็คือการทำความเข้าใจต่อการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้มากที่สุดก่อนที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลแต่คิดว่าผู้ศึกษาไม่สามารถสร้างมืออย่างไรจึงจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการที่จะทำการวิจัย

4.2 การไขปัญหา/อุปสรรค เมื่อผู้ศึกษาไม่สามารถทำการสร้างเครื่องมือด้วยตนเองจึงได้ทำการปรึกษาอาจารย์ประจำรายวิชาและผู้รู้ในด้านการงานวิจัยโดยเฉพาะ จากนั้นก็ได้คำอธิบายจากอาจารย์ประจำรายวิชาและผู้รู้ในด้านการงานวิจัย จากนั้นก็ได้นำความรู้และข้อมูลไปสร้างเครื่องมือ เมื่อสร้างเครื่องมือที่เรียบร้อยแล้วจึงได้การตรวจสอบเครื่องมือที่เรียบร้อยแล้วจึงได้กลับไปปรึกษากับอาจารย์ประจำรายวิชาและผู้รู้ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนของการศึกษาทฤษฎีและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้นโดยการนำข้อมูลที่ได้ทำการถ่วงถ่วงให้เป็นมาตรฐานและนำไปศึกษาในรูปแบบของการ

สัมภาษณ์เชิงลึกต่อบทบาทของนครีพื้นที่บ้านที่ผลส่งเสริมการพัฒนาเด็กโดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลานานพอสมควร

5.1 ปัญหา/อุปสรรคของการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลนครีพื้นที่บ้านที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็ก ในภาคสนามบ้านพันหลัง ต.สำราญราษฎร์ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ โดยมีเป้าหมายคือเด็กเยาวชนในหมู่บ้านพันหลังและผู้เฒ่าผู้แก่ตลอดถึงเป็นหนึ่งในชาวบ้านปัญหาอุปสรรคที่พบ

1.ประชาชนในชุมชน อุปสรรคที่พบคือชาวบ้านในชุมชนส่วนมากจะออกไปทำงานนอกบ้านและผู้เฒ่าผู้แก่ออกไปทำงานที่สวน พุงนา

2.เด็ก-เยาวชน อุปสรรคที่พบคือเด็ก-เยาวชนในชุมชนส่วนมากจะออกไปเรียนหนังสือ

3.ผู้เชี่ยวชาญหรือปราชญ์ผู้รู้อุปสรรคที่พบคือ บางท่านก็ไม่อยากจะให้สัมภาษณ์ส่วนมากก็ออกไปทำนาทำสวน

การแก้ไขปัญหา/อุปสรรค

เมื่อผู้ศึกษาได้ลงไปในพื้นที่พบปัญหาทางกลุ่มก็ได้มีวิธีการแก้ไขปัญหาดังนี้

1.ผู้ศึกษาได้ทำการติดต่อกับคนในชุมชน ล่วงหน้าและได้เข้าไปสัมภาษณ์ตอนเย็น(หัวค่ำ)

2.ผู้ศึกษาได้เข้าไปสัมภาษณ์เด็ก-เยาวชนตอนเย็นหลังจากเลิกเรียนแล้ว

3.ผู้ศึกษาก็ได้ติดต่อนัดหมายผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ หรือผู้รู้ ล่วงหน้า

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นวิธีการสร้างข้อสรุปจากการศึกษารูปแบบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อความบรรยายที่ได้จากการสังเกตสัมภาษณ์ และการจดบันทึกซึ่งทำให้สามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัยให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

6.1 ปัญหาอุปสรรคในการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นเป้าหมายในการที่จะเป็นข้อความบรรยายมีความยากลำบากมากที่จะทำการวิเคราะห์จึงต้องอาศัยระยะเวลาทำความเข้าใจต่อข้อมูลเพื่อจะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความละเอียดและเข้าใจแต่ทางผู้ศึกษาก็ยังไม่รู้จะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาอย่างไร

6.2 การแก้ไขปัญหา/อุปสรรค ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์อย่างละเอียดแล้วนำไปปรึกษากับอาจารย์ประจำรายวิชาและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและเมื่อได้คำอธิบายที่ชัดเจนจากอาจารย์ประจำรายวิชาและผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัยแล้วจึงเข้าใจและเมื่อผู้ศึกษาได้ทำความเข้าใจต่อการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเรียบร้อยแล้ว จึงนำความรู้ที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลทำการวิเคราะห์กลับไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจากนั้นก็กลั่นกรองข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพมากที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทบาทคนตรีพื้นบ้านที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กบ้านพันหลัง ต.ตำราญราษฎร์ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทคนตรีพื้นบ้านที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเป็นประสบการณ์ที่ดีต่อการผู้ศึกษาสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้คือ

1.สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาศักยภาพของเด็กเยาวชนผู้เฒ่าในชุมชนให้มีศักยภาพด้านการศึกษาความสนใจ

2.ทำให้ทราบถึงบทบาทของคนตรีพื้นบ้านส่งเสริมพัฒนาเด็ก

3.เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านเอาไว้

4.เป็นการส่งเสริมให้รู้ถึงคุณค่าของคนตรีพื้นบ้าน

5.ทำให้เด็ก/เยาวชนเห็นคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

6.เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านและสืบสานต่อไป

การวิจัยบทบาทของคนตรีพื้นบ้านในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมพัฒนาจิตใจของเด็กและเยาวชนมีศักยภาพที่ดีในด้านจิตใจและการใช้ชีวิตประจำวันที่ดีต่อไป

บรรณานุกรม

- ทิตินา แคมมณี . หลักการและรูปแบบพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535 .
- ทัศนีย์ ศรีมงคล และคณะ . คนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 21 . กรุงเทพฯ ฯ : อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง , 2538 .
- ธวัชชัย นาควงษ์ . การสอนดนตรีสำหรับเด็ก . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2541 .
- ประคอง นิมมานเหมินท์ . ลักษณะวรรณกรรมภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2510 .
- ประคิษฐ์ อินทนิล . ปรีทรรศน์ดนตรีไทย . ชลบุรี : กมลศิลป์การพิมพ์ , 2526 .
- พูนพิศ อมาตยกุล . คนตรีวิจัย . กรุงเทพฯ ฯ : สยามสมัย , 2529 .
- มณี พยอมยงค์ . ประวัติวรรณคดีล้านนา . เชียงใหม่ : คนเมืองการพิมพ์ , 2539 .
- เรณู อรรธนาเมศรี . คติชนวิทยา . เชียงใหม่ : คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ , 2535 .
- สิริกร ไชยมา , ขอ . เพลงพื้นบ้านล้านนา ภูมิปัญญาชาวเหนือ .แพร่ , 2543 .
- เสนาหา บุญยรักษ์ .วรรณกรรมคำวของภาคเหนือ .เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 176 หน่วย การศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู , 2519.
- สุจริต บัวพิมพ์ . มรดกไทย . กรุงเทพฯ ฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์ , 2538 .

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	พระประสิทธิ์ ธรรมชัย
วันเกิด	วันพฤหัสบดี ที่ 7 ตุลาคม 2514
ที่อยู่	33 หมู่ 4 ต.ตำราญราษฎร์ อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ม.ปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อ.คอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
ปัจจุบัน	นิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เชียงใหม่
ชื่อ-นามสกุล	พระมหาสุรชาติ นามเงิน
วันเกิด	วันพุธ ที่ 4 เมษายน 2522
ที่อยู่	58 หมู่ 8 ต.เขื่อนผาก อ.พร้าว จ.เชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ม.ปลาย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อ.พร้าว จ.เชียงใหม่
ปัจจุบัน	นิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เชียงใหม่
ชื่อ-นามสกุล	พระจิรวุฒิ ไชยแก้ว
วันเกิด	วันจันทร์ ที่ 23 มิถุนายน 2523
ที่อยู่	177 หมู่ 10 ต.แม่แวน อ.พร้าว จ.เชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ม. 6 โรงเรียนพร้าววิทยาคม ต.เขื่อนผาก อ.พร้าว จ.เชียงใหม่
ปัจจุบัน	นิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เชียงใหม่
ชื่อ-นามสกุล	พระอานนท์ แกนุ
วันเกิด	วันอาทิตย์ ที่ 25 มีนาคม 2522
ที่อยู่	240 หมู่ 14 ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ม. 6 โรงเรียนบาลีสหศึกษาศึกษา วัดสวนดอก ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
ปัจจุบัน	นิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เชียงใหม่

ชื่อ-นามสกุล

พระภานุพงศ์ ยานะธรรม

วันเกิด

วัน จันทร์ ที่ 31 พฤษภาคม 2525

ที่อยู่

64/1 หมู่ที่ 10 ต.ท่าก้อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

ประวัติการศึกษา

ม. 6 โรงเรียนเจดีย์หลวงวิทยาคม ต.เจดีย์หลวง อ.แม่สรวย

จ.เชียงราย

ปัจจุบัน

นิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เชียงใหม่